

(ב) וואס איז אנדערש די נאכט פון פסח (שאינ פרט זו ("של פסח") בלה"ק) פון אלע נעכט פון א גאנץ יאר (שגם פרט זה ("מכל השנה") אינו בלה"ק), ולכן מעתיק א"ז בשלימותו שאנו נוהגין להוסיף כזה. ואולי גם זה מרמז להמובא מז"ח בקטע שלפני"ז "פסח - ליל פורקנא" ומעלת לילה זו על לילות כל השנה.

(ג) די ערשטע קשיא איז. גם זה אינו בלה"ק וזה הוספת התרגום, וע"פ המבואר (בהיום יום ועוד) שקאי על כמה ענינים הקשורים עם מספר ארבע (גלויות, עולמות וכו') מפרט בההקדמה (מספר הקושיות - פיר) ואצל כל קשיא.

(ד) וממשיך ה"כלל" שבכל הלילות אין אנו כו' שתי פעמים אלע נעכט פון אגאנץ יאר (שאומרים "גאנץ יאר" בכל קשיא וקשיא, ולא רק תרגום התיבות "שבכל הלילות" אלא עם הוספת "פון א גאנץ יאר") צוויי מאל, ובהתרגום מוסיפין הפירוט מהו ב' פעמים של הטיבול שאין פרט זו בלה"ק בהקושיא. ומסיים די צווייטע קשיא איז שבכל הלילות וכו' מבלי להביא שאר ההעתק שאין בו חידוש ואולי מפרטים הטיבול בגלל הזכרת פנימיות ענינם וכמבואר בכ"מ.

הטעם שאין מברכים על מצות סיפור יציאת מצרים

בקטע המתחיל ואין מברכין על ברכה זו מביא כ"ק אדמו"ר כמה טעמים ע"ז שאין מברכים על מצות סיפור ביציאת מצרים שבלילה זה. להלן ננסה לברר למה נצרך לד' פירושים ונביא דברי כ"ק אדמו"ר ומה שאינו מובן לכאור' בכל פירוש שלכן צריך עוד פירושים:

(א) "כי כבר יצא באמירת זכר ליציאת מצרים שבקדוש", לכאור' זכירה זו אינו מיוחד לילה זו (וכפי הביאור בקטע הבא), ולמה יוצא בזה למצות סיפור ביציאת מצרים. ב. "מפני שנפטרת בקריאת שמע שמברכין לפני' ולאחרי'", (והובא זה לקמן בפסקא ברוך המקום כו' כטעם העיקרי וטעם לאמירת ברוך ארבעה פעמים), גם זה אינו מיוחד לקיום מצות לילה זו דסיפור יצי"מ, אלא לכל יום ולמה יוצא בזה. ג. "מפני שאין לה שיעור ואפילו בדיבור בעלמא יוצא", לכאור' הרי אומרים לקמן בסדר ההגדה כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא י"ח (וכ"ק אדמו"ר מציין שם לכאן ומבאר שזה דאורייתא וכו' עיי"ש), וא"כ ישנו עכ"פ "מעין" שיעור. ד. "מפני שכולו ברכה ושבת ובפטר שתקנו בה ברכת אשר גאלנו ואין

מתקנין ברכה לברכה", לכאו' הלל בכל השנה הוא "כולו ברכה ושבח", ומברכין עליו!, וגם אפי' אם אין מתקנים ברכה לברכה למה לא יתקנו ברכה לפני' ולאחרי'. ה. "מפני שעושה המצוה בהפסק", לכאו' אם (כנ"ל) דיוצא בדיבור בעלמא הרי יצא מיד ולמאי נפק"מ "הפסק" שבאכו"ש, וגם דישנן מצות שמברכין עליהם ומותר להפסיק (קידוש לבנה באמצע קריאת המגילה ועוד). ותן לחכם וכו'.

ולהעיר מסיפור המובא בקטע מצוה עלינו לספר ביצי"מ שהביאו ב' מהתירושים והוסיף כ"ק מוהרי"צ נ"ע תירוץ אחר שהוא בעצם התירוץ ד"אין מתקנין ברכה לברכה" ("ע"ד שאין מברכין על ברהמ"ז "לברך ברהמ"ז" ולכאורה ה"ז רק חלק מתירוץ ד שמביא כ"ק אדמו"ר).

ויש לעיין שהרי סו"ס תקנו ברכה כחלק מ"מגיד" והסיפור, וא"כ ה"ז עיקר התירוץ שאין מתקנין ברכה לברכה, וכ"ק אדמו"ר מביא פרט זה רק לקמן בסיפור המעשה (ואולי נרמז בזה שמסיים הקטע בתיבות "ועוד טעמים") ועי' לקמן (בהגדה) סוף קטע "לפניך": "וגם אלו הנותנין טעם אחר למה שאין ההגדה טעונה ברכה אין קושיא זו סיבת מחלוקתם" (הדגשת המעתיק) דהיינו שכאו"א חולק וכנ"ל צריך להביא כו"כ טעמים.

ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו

בנוסח ההגדה אומרים "מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו ועכשו קרבנו המקום לעבודתו" ומבאר כ"ק אדמו"ר: "ועכשיו... הקירוב הי' בימי אאע"ה אבל מכיון שהפעולה נמשכת גם עתה, ולכן מחוייבים גם אנחנו להודות ע"ז, אומר ועכשו ולא ואח"כ".

ובפסקא הבאה (ויאמר יהושע כו' כה אמר ה') מביא המראה מקום "(יהושע כד, ב-ד) "ואח"כ, מצטט מהזוהר: "וכי כל ישראל לא הוו ידעי דא וכ"ש יהושע אלא כו' (זח"ג צח, ב. ענין הטובה לפי פי' הזוהר - מבואר במק"מ שם ובסי' האריז"ל בהגדה)", עכלה"ק.

ומביא רק ההתחלה והמעייין יכול לעיין בהזוהר לאח"ז שכ"ק אדמו"ר מציין לזה.

ויש להסביר הדברים, שכ"ק אדמו"ר מבאר כאן מהו כוונת בעל ההגדה בהביאו ענין זה.